

Verslag Uitvoeringstafel Regionale warmte

Opsteller: Veerle Smit

Datum: 12-10-21

Vertrekpunt uitvoeringstafel

In dit verslag gaan we in op de 2^e Uitvoeringstafel Warmte van 4 oktober j.l. In de eerste tafel Regionale Warmte hebben we een beeld gekregen van activiteiten en belangrijke thema's. Doel van deze uitvoeringstafel was het komen tot invulling van rolverdeling en samenwerking: Wat zie je als de belangrijkste rollen en welke partijen heb je daarvoor nodig?

Tijdens de sessie gingen we dieper in op de volgende thema's

1. Betaalbaarheid
2. Bovenlokale bronnen
3. Participatie

Algemene aandachtspunten

Tijdens de uitvoeringstafel werd in de vorm van een probleemanalyse een aantal aandachtspunten meegegeven:

- Er is een creatief/innovatie proces voor regionale warmte nodig omdat we de antwoorden nog niet hebben, het blijft onduidelijk/ onzeker. Daarnaast is er behoefte aan een nieuw proces. Bestaande processen zijn ontoereikend om hier een antwoord op te vinden.
- Daarnaast is er een maatschappelijke vacature: er is niemand die zich (als eerste) verantwoordelijk voelt om dit onderwerp op te pakken.
- Regionale samenwerking op het gebied van warmte vraagt om gedeeld inzicht in wat er nodig is, daarna kan je uitwerken hoe je tot een goede businesscase komt. Vervolgens kan je toewerken naar een (samenwerkings)model om het mogelijk te maken. Zolang je geen inzicht hebt in de businesscase is het heel moeilijk om te weten waar je moet beginnen. De initiator om dit inzicht te verschaffen ligt op een regionale schaal als het om regionale bronnen gaat. Maar bij lokale vraagstukken moet je dit met lokale partners doen (corporatie, waternet, coöperaties, warmtebedrijf). Lokale bron: gemeente moet initiatief nemen.
- We hebben meer warmte-aanbod dan vraag. De uitdaging allereerst is dus het organiseren van de vraag.
- Er zijn lange terugverdientijden, hierdoor is het lastig om de business case rond te krijgen.
- Overheden vinden het complex om tot keuzes te komen. Ook al omdat de overheden de kennis niet altijd voldoende hebben en niet over de vereiste financiële middelen beschikken.
- Samenwerking met warmtebedrijven is van belang, want zij hebben die kennis en de investeringskracht. Tegelijkertijd willen overheden met oog op marktwerking, de warmtebedrijven niet al vroegtijdig een concurrentievoordeel geven.
- Het is een proces met lange adem, zonder meteen een al te strakke rolverdeling. Die moet ook ontstaan.
- Daarnaast is solidariteit een issue. Hoe zorgen we dat we vanuit gedeelde waarden werken?

Acties voor in het uitvoeringsprogramma

Tijdens de uitvoeringstafel werden een aantal algemene acties benoemd voor in het uitvoeringsprogramma:

1. Het komen tot gedeeld inzicht, en het koppelen van de vraag (vanuit TvW) en aanbod.
2. Verdiepend beeld van meerwaarde bovenlokale bronnen.
3. Het verkrijgen van inzicht vanuit onafhankelijke partijen.
4. Vooral vanuit de samenwerking in de RES-regio redeneren. Hiermee werd bedoeld dat we niet vanuit provincie of de gemeente, maar vanuit de gezamenlijkheid moeten handelen. Het is dan ook van belang dat het accent in het uitvoeringsprogramma op bovenlokaal ligt.
5. Uiteenzetten welke business cases kansrijk zijn.
6. Het is van belang om te komen tot programmering van inzet bovenlokaal bronnen. Wanneer wil je waar aan de slag?
7. Inzetten op kennisdeling ten aanzien van regionale samenwerking warmte, juist ook vanuit verschillende perspectieven (overheden, warmtebedrijven, bewoners etc).
8. Kijk ook naar bestaande samenwerkingsstructuren. Den Helder, Schagen, Texel en Hollands kroon hebben regelmatig overleg. Ook met andere partijen, netbeheerder zit bijvoorbeeld aan tafel. Goedlopend overleg.
9. Check de acties die al in de RES 1.0/RSW opgenomen zijn. Die kunnen we overnemen voor het uitvoeringsprogramma.
10. Check ook de redeneerlijn in het Adviesrapport NP RES Netimpact. Gaat weliswaar over elektriciteit, maar er zitten ingrediënten in; van gedeeld inzicht – naar gezamenlijke zekerheden – naar gezamenlijk programmeren die we ook bij regionale warmte kunnen benutten.

Betaalbaarheid

Momenteel zitten we in de fase van wijkaanpakken. We zien dat de wijkaanpakken veelal niet slagen. We constateren ook dat de TvW's capaciteit hebben opgeslokt, en dat er weinig capaciteit is om de uitvoering vorm te geven. Gemeenten haken daarop af, en ook corporaties vinden de rol van startmotor minder interessant. Een landelijke oplossing is hierbij gewenst; En daarbij ook een antwoord op het eerlijkheidsvraagstuk: integrale financiering van de energietransitie.

Voor betaalbaarheid werd het creëren van zekerheden over de business case en daarmee risico's omlaag brengen benoemd als oplossingsrichting. Dit doe je door:

1. In kaart te brengen waar er meerwaarde is om bovenlokaal de vraag te organiseren. Indien potentie, hoe organiseren we voldoende schaal? Zal sterk deelgebied afhankelijk zijn (NB: RSW 1.0 biedt al veel inzicht)
2. De plannen af te stemmen met de netbeheerder. Zij zullen tijdig met de voorbereidingen moeten starten om het gasnet uit te faseren.
3. De onrendabele top te agenderen om de volgende oplossingsrichtingen uit te werken:
  - o Publiek-private investeringsmodellen gericht op lange terugverdientijden.
  - o Garantiefonds gericht op vollooprisko.
  - o Subsidies (wel uiteenlopende inzichten qua beschikbaarheid voldoende middelen uitgaande van onrendabele top van gemiddeld €15,000,- per woning).

Daarnaast werden de volgende acties benoemd:

4. Als derde oplossingsrichting werd benoemd dat er consistentie in Rijksbeleid nodig is. Tot die tijd kan ingezet worden op isolatie.
5. Capaciteit tussen overheden slim gebruiken en expertise delen.
6. Voorkomen dat er dubbele infra komt (maar op dit moment nog niet uitvoerbaar). Maar: vermeden kosten netbeheerder komen niet terug bij gemeenten.
7. Evt regionaal/provinciaal: revolverend fonds

Participatie

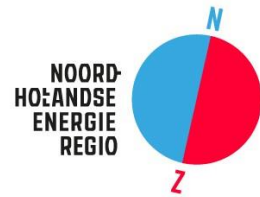
Belangrijk is inzicht in de verschillende invalshoeken ten aanzien van participatie. Zo heb je financiële participatie, lokaal eigendom, inspraak. Belangrijke overweging is dat wanneer de voorbereidingen van het aardgasvrij maken van een wijk opgestart wordt, vanaf een vroeg stadium de omgeving meegenomen wordt. Op het gebied van participatie werden de volgende punten meegegeven:

1. Gezien kapitaalintensiteit bovenlokale warmtenetten is het lastig om tot lokaal eigenaarschap te komen.
2. Voor lokaal eigenaarschap zijn zekerheden voor de langere termijn nodig. Nu zijn de risico's te groot en de terugverdientijden te lang.
3. Het moet verder uitgewerkt worden hoe medezeggenschap te creëren is voor warmte.
4. Regionaal is het delen van ervaringen van belang. - bijv faciliteren van kennisdeling van initiatieven die er zijn in de regio. Dat doet het Servicepunt. Focus ligt rondom kennisdeling op het gebied van geothermie en warmtenetten.
5. VEINH doet dit voor energiecoöperaties.
6. Het Duurzaam Bouwloket is van waarde. Het Bouwloket heeft een mobiele isolatiebus, dat is handig om te delen.
7. Goed gebruik maken van landelijke platforms als HIER opgewekt en Participatiecoalitie.

Bovenlokale bronnen

Ten aanzien van bovenlokale bronnen werd benoemd dat regionale samenwerking de basis is om tot resultaten te komen. Er werd een aantal acties benoemd:

1. De provincie kan bovengemeentelijke samenwerking faciliteren, in regio's waar er vraag naar is. Vanuit TVW's kan gekeken worden waar het logisch is dat samenwerking ontstaat met corporaties, gemeenten, grote gebruikers. Bij bijv. een bron als geothermie is een minimale omvang van de vraag (4.000 – 6.000 woningen) een voorwaarde. Als gemeenten gezamenlijk de vraag mobiliseren, dan kan geothermie sneller binnen bereik komen.
2. Niet alle regio's hebben dezelfde ambities. Koplopers moeten nu wel de kar trekken.
3. De fase waarin een regio verkeert, bepaalt de mate van samenwerking. De HAL regio heeft een warmtenet, dus een warmteregisseur is hier logisch. In de regio Hoorn wordt nagedacht over een warmtenet, daar is wel behoefte aan samenwerking op het gebied van warmtebronnen maar het speelt mee dat Hoorn verder is dan de andere gemeenten. In Hollands Kroon e.o. (gebieden zonder bovenlokale bronnen) gaat het bij de samenwerking om kennisdeling en het samen opzetten van isolatiecampagnes. Dat is laagdrempeliger, maar wel goedlopend, omdat iedereen "met gelijk gevoel" aan tafel zit.

4. Landelijk kunnen ook zaken als waterstofonderzoek worden uitgevoerd, dat gebeurt nu in Alkmaar bijv nog lokaal.

Vervolg

U heeft een week om te reageren op dit verslag; zijn er punten die we niet goed hebben overgenomen of hebben we dingen gemist? De verslagen zijn mede input voor het hoofdstuk 'Regionale Samenwerking Warmte' in het uitvoeringsprogramma. U ontvangt de concepttekst van dit hoofdstuk, zodat u ook hierop uw aanvullingen kunt geven. Het streven is om het uitvoeringsprogramma december 2021 door de colleges te laten vaststellen. U ontvangt dan het gehele uitvoeringsprogramma.